

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування головного закладу вищої освіти)

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

(повна назва відокремленого структурного підрозділу)

Циклова комісія

правничих дисциплін

(назва циклової комісії)

“ПОГОДЖЕНО”

Завідувач

Юридичного відділення

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

_____
(підпис) *С.Л. Флорескул-Світова*
(ініціали та прізвище)

_____
(підпис) *М.Я. Дерев'янчук*
(ініціали та прізвище)

“ ____ ” _____ 20 ____ року

“ ____ ” _____ 20 ____ року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

“Міжнародне право”

(вказіть назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма

“Право”

(назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність

081 “Право”

(код і назва спеціальності)

Галузь знань

08 “Право”

(код і назва галузі знань)

Освітньо-професійний ступінь

фаховий молодший бакалавр

(назва освітньо-професійного ступеня)

Мова навчання

українська

(вказати: на якій мові читається предмет)

Чернівці, 2020 рік

Силабус навчальної дисципліни**“Міжнародне право”**

(назва навчальної дисципліни)

складений відповідно до освітньо-професійної програми

“Право”

(назва освітньо-професійної програми)

затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «25» травня 2020 року) та введеної в дію наказом ректора №142 від «27» травня 2020 року.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені (педагогічні) звання)

викладач II-ї кваліфікаційної категорії, А.Д. Доманчук

Профайл викладача (-ів)

[http://college-chnu.cv.ua/article/5f881b83d6f28212d7d8b02f](http://college-chnu.cv.ua/article/5f881b83d6f28212d7d8b02fa.domanchuk@chnu.edu.ua)

E-mail

a.domanchuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

середа з 15.00 до 16.00

Силабус навчальної дисципліни обговорено та узгоджено на засіданні циклової комісії

правничих дисциплін

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ року

Голова циклової комісії

(підпис)

Н.С. Попельницька

(ініціали та прізвище)

Схвалено Методичною радою ВСП «Фаховий коледж ЧНУ імені Юрія Федьковича»

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ року

Голова методичної ради

(підпис)

О.Я. Білокрила

(ініціали та прізвище)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол № _____ від _____, 20__ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № _____ від _____, 20__ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № _____ від _____, 20__ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

1. Загальні відомості про дисципліну

Анотація. На сучасному етапі Україна є активним членом міжнародного співтовариства. Більшість зобов'язань нашої держави стосуються безпосередньо не лише державних органів забезпечення виконання міжнародних угод, а й кожного громадянина зокрема. Реалізувати їх без належної підготовки неможливо. На сьогодні знання міжнародного права необхідні не лише дипломатам та працівникам сфери міжнародних відносин України, а й тим, хто пов'язує свою роботу з органами та установами забезпечення правопорядку в державі.

«Міжнародне право» покликане формувати глибокі теоретичні знання про основні його галузі та інститути, навички аналізувати та вміти застосовувати міжнародно-правові норми в Україні зважаючи на обов'язковість їх застосування так як в Конституції України проголошено – міжнародні договори, згоду на які надала Верховна Рада України є частиною національного законодавства країни.

Мета навчальної дисципліни – аналіз та вивчення принципів та норм, які регулюють відносини між державами, міжнародними організаціями та іншими суб'єктами міжнародного публічного права так як розширення участі України в міжнародних відносинах, насамперед внаслідок інтеграційних європейських та євроатлантичних напрямків зумовлює необхідність засвоєння та впровадження в життя сучасних міжнародних стандартів через вдосконалення національних механізмів та створення сприятливих умов для імплементації.

Завдання вивчення дисципліни «Міжнародне право»:

- опанувати загальнотеоретичних питань міжнародного публічного права, історії його становлення, юридичної природи та характерних особливостей;
- розглянути основні галузі та інститути міжнародного публічного права, актуальні проблеми і тенденції їх розвитку;
- опрацьовувати і аналізувати чинні міжнародні договори, рішення міжнародних організацій і судових органів, прослідковувати їх взаємозв'язок з національним правом;
- визначати шляхи і засоби реалізації норм і стандартів міжнародного права в сучасних умовах.

Пререквізити. Навчальна дисципліна «Міжнародне право» ґрунтується на знаннях, які студенти отримали при вивченні навчальних дисциплін «Теорія держави і права», «Римське право», «Європейське право».

Результати навчання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

– демонструвати глибокі знання теорії права та міжнародного права, галузей міжнародного публічного права (гуманітарного, морського, повітряного, космічного, екологічного, економічного, митного, трудового, кримінального та ін.), а також галузей національного права України що є основою діяльності органів міжнародних відносин, публічного управління, правоохоронних, правозахисних та судових органів;

– пояснювати теоретичні та практичні аспекти імплементації, реалізації та виконання норм міжнародного права, рішень міжнародних судових та конвенційних органів, рішень національних судів та інших юрисдикційних органів України та іноземних держав;

– розробляти проекти нормативно-правових актів з питань виконання вимог міжнародного публічного права, обґрунтовувати доцільність їх затвердження компетентним органом;

– демонструвати глибоке професійне знання змісту імперативних норм та принципів міжнародного права, засад сучасного українського конституціоналізму, реформування держави та європейської інтеграції, відповідних міжнародно-правових стандартів;

– відстоювати принцип верховенства права, пріоритетності міжнародних правових стандартів, насамперед у сфері прав людини, зокрема при здійсненні владних, контрольно-наглядових, правозахисних та правоохоронних функцій;

– практикувати консультативну діяльність, комбінувати знання у різних галузях міжнародного та національного права та проводити їх в національну публічно-правову практику та дослідницьку діяльність

вміти:

- аналізувати зміст міжнародних договорів;
- кваліфікувати існуючі міжнародні публічні і приватні правовідносини;
- тлумачити та застосовувати міжнародно-правові норми;
- тлумачити та застосовувати норми національного законодавства, прийнятого на базі та на виконання міжнародно-правових норм;
- аналізувати сучасний стан та перспективи розвитку міжнародних відносин.

сформувати наступні компетенції:

Загальні компетентності (ЗК):

Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.

Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, добре володіти правничою термінологією.

Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, оцінка її достовірності, використання сучасних інформаційних технологій і баз даних.

Здатність проведення досліджень, уміння грамотно і точно формулювати та висловлювати свої позиції, належним чином їх обґрунтовувати, брати участь в аргументованій професійній дискусії.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

Вміння працювати самостійно, проявляти добросовісність, дисциплінованість, пунктуальність та відповідальність, а також працювати у команді колег за фахом.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

Знання основ теорії та філософії права, структури правничої професії та її ролі у суспільстві.

Знання історії права та державних інститутів.

Знання стандартів правничої професії.

Знання міжнародних стандартів прав людини.

Знання Конвенції з захисту прав людини та основоположних свобод, а також прецедентної практики Європейського суду з прав людини.

Знання засад і доктрини міжнародного публічного права, а також змісту основних міжнародно-правових інститутів.

Знання основ права Європейського Союзу.

Уміння застосовувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій.

Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.

Здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати способи їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності.

Навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Навички самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності.

Програмні результати навчання

Здійснювати синтез відповідних концепцій і доктринальних положень публічної політики у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання.

Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми.

Давати короткий висновок щодо окремих проблем з достатньою обґрунтованістю.

Використовувати різноманітні інформаційні джерела для засвоєння складних питань з певної теми.

Вільно володіти письмовою та усною державною мовою, правильно вживаючи правничу термінологію.

Викладати матеріал з певної проблематики таким чином, щоб розкрити зміст основних питань.

Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

Самостійно підготувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

2. Опис навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни “Міжнародне право”						
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Вид підсумкового контролю
			Кредитів	Годин	Модулів	
Денна	3-4	5-8	3	90	2	ЗАЛІК

2.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

№ за/п	Теми	Усього годин
МОДУЛЬ 1.		
Основи теорії міжнародного права		
1.	Тема 1. Поняття, природа, сфера дії та історія міжнародного права	4
2.	Тема 2. Джерела, система, норми та основні принципи міжнародного права. Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права	4
3.	Тема 3. Суб'єкти міжнародного права	4
4.	Тема 4. Визнання в міжнародному праві	3
5.	Тема 5. правонаступництво держав	4
6.	Тема 6. Міжнародна правосвідомість. Міжнародний правотворчий процес. Реалізація норм міжнародного права	4
7.	Тема 7. Міжнародні правовідносини	3
8.	Тема 8. Міжнародно-правова відповідальність	4
9.	Тема 9. Міжнародно-правові санкції	4
10.	Тема 10. Міжнародна юстиція. Міжнародна законність та міжнародний правопорядок	4
Разом за модулем 1		38
МОДУЛЬ 2.		
Провідні галузі міжнародного права		
11.	Тема 11. Право міжнародних договорів. Право зовнішніх зносин. Право міжнародних організацій	4
12.	Тема 12. Правове становище фізичних і юридичних осіб у міжнародному праві. Міжнародне право захисту прав людини та основних свобод	4
13.	Тема 13. Право міжнародної безпеки. Мирне розв'язання міжнародних спорів	4
14.	Тема 14. Міжнародне гуманітарне право	4
15.	Тема 15. Територія в міжнародному праві	4
16.	Тема 16. Міжнародне морське право	4
17.	Тема 17. Міжнародне повітряне право	4
18.	Тема 18. Міжнародне космічне право	4
19.	Тема 19. Міжнародне право навколишнього середовища	4
20.	Тема 20. Міжнародне економічне право	4
21.	Тема 21. Міжнародне митне право	4
22.	Тема 22. Міжнародне трудове право	4
23.	Тема 23. Міжнародне кримінальне право	4
Разом за модулем 2		52
Усього за курс		90

2.2.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми
Модуль 1. Основи теорії міжнародного права	
1	Тема 1. Поняття, природа, сфера дії та історія міжнародного права
2	Тема 2. Джерела, система, норми та основні принципи міжнародного права. Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права
3	Тема 3. Суб'єкти міжнародного права
4	Тема 4. Визнання в міжнародному праві
5	Тема 5. правонаступництво держав
6	Тема 6. Міжнародна правосвідомість. Міжнародний правотворчий процес. Реалізація норм міжнародного права
7	Тема 7. Міжнародні правовідносини
8	Тема 8. Міжнародно-правова відповідальність
9	Тема 9. Міжнародно-правові санкції
10	Тема 10. Міжнародна юстиція. Міжнародна законність та міжнародний правопорядок
Модуль 2. Провідні галузі міжнародного права	
11	Тема 11. Право міжнародних договорів. Право зовнішніх зносин. Право міжнародних організацій
12	Тема 12. Правове становище фізичних і юридичних осіб у міжнародному праві. Міжнародне право захисту прав людини та основних свобод
13	Тема 13. Право міжнародної безпеки. Мирне розв'язання міжнародних спорів
14	Тема 14. Міжнародне гуманітарне право
15	Тема 15. Територія в міжнародному праві
16	Тема 16. Міжнародне морське право
17	Тема 17. Міжнародне повітряне право
18	Тема 18. Міжнародне космічне право
19	Тема 19. Міжнародне право навколишнього середовища
20	Тема 20. Міжнародне економічне право
21	Тема 21. Міжнародне митне право
22	Тема 22. Міжнародне трудове право
23	Тема 23. Міжнародне кримінальне право

2.2.2. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми
Модуль 1. Основи теорії міжнародного права	
1	Тема 1. Поняття, природа, сфера дії та історія міжнародного права
2	Тема 2. Джерела, система, норми та основні принципи міжнародного права. Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права
3	Тема 3. Суб'єкти міжнародного права
4	Тема 4. Визнання в міжнародному праві
5	Тема 5. правонаступництво держав
6	Тема 6. Міжнародна правосвідомість. Міжнародний правотворчий процес. Реалізація норм міжнародного права
7	Тема 7. Міжнародні правовідносини
8	Тема 10. Міжнародна юстиція. Міжнародна законність та міжнародний правопорядок
Модуль 2. Провідні галузі міжнародного права	
9	Тема 11. Право міжнародних договорів. Право зовнішніх зносин. Право міжнародних організацій
10	Тема 12. Правове становище фізичних і юридичних осіб у міжнародному праві. Міжнародне право захисту прав людини та основних свобод
11	Тема 13. Право міжнародної безпеки. Мирне розв'язання міжнародних спорів
12	Тема 14. Міжнародне гуманітарне право

13	Тема 15. Територія в міжнародному праві
14	Тема 18. Міжнародне космічне право
15	Тема 19. Міжнародне право навколишнього середовища
16	Тема 20. Міжнародне економічне право

2.2.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми
Модуль 1. Основи теорії міжнародного права	
1	Тема 8. Міжнародно-правова відповідальність
2	Тема 9. Міжнародно-правові санкції
Модуль 2. Провідні галузі міжнародного права	
3	Тема 12. Правове становище фізичних і юридичних осіб у міжнародному праві. Міжнародне право захисту прав людини та основних свобод
4	Тема 16. Міжнародне морське право
5	Тема 17. Міжнародне повітряне право
6	Тема 21. Міжнародне митне право
7	Тема 22. Міжнародне трудове право
8	Тема 23. Міжнародне кримінальне право

2.2.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми
Модуль 1. Основи теорії міжнародного права	
1	Тема 1. Поняття, природа, сфера дії та історія міжнародного права
2	Тема 2. Джерела, система, норми та основні принципи міжнародного права. Співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права
3	Тема 3. Суб'єкти міжнародного права
4	Тема 4. Визнання в міжнародному праві
5	Тема 5. Правонаступництво держав
6	Тема 6. Міжнародна правосвідомість. Міжнародний правотворчий процес. Реалізація норм міжнародного права
7	Тема 7. Міжнародні правовідносини
8	Тема 8. Міжнародно-правова відповідальність
9	Тема 9. Міжнародно-правові санкції
10	Тема 10. Міжнародна юстиція. Міжнародна законність та міжнародний правопорядок
Модуль 2. Провідні галузі міжнародного права	
11	Тема 11. Право міжнародних договорів. Право зовнішніх зносин. Право міжнародних організацій
12	Тема 12. Правове становище фізичних і юридичних осіб у міжнародному праві. Міжнародне право захисту прав людини та основних свобод
13	Тема 13. Право міжнародної безпеки. Мирне розв'язання міжнародних спорів
14	Тема 14. Міжнародне гуманітарне право
15	Тема 15. Територія в міжнародному праві
16	Тема 16. Міжнародне морське право
17	Тема 17. Міжнародне повітряне право
18	Тема 18. Міжнародне космічне право
19	Тема 19. Міжнародне право навколишнього середовища
20	Тема 20. Міжнародне економічне право
21	Тема 21. Міжнародне митне право
22	Тема 22. Міжнародне трудове право
23	Тема 23. Міжнародне кримінальне право

3. Система контролю та оцінювання

3.1. Види та форми контролю

Поточний контроль здійснюють під час проведення кожного семінарського і практичного заняття. Він передбачає оцінювання: теоретичної підготовленості студента до проведення занять із зазначеної теми (у тому числі й самостійно опрацьованого матеріалу); виступу на семінарських заняттях.

Формами контролю знань є усне опитування на семінарських заняттях, заслуховування доповідей, підготовлених студентами та показ презентацій, перевірка письмових робіт, тестування, розв'язування ситуаційних завдань.

Модульні контрольні роботи складаються з декількох варіантів, які включають теоретичні та тестові завдання за темами модулю.

Принцип розв'язання тестових завдань полягає у наступному: із запропонованих відповідей необхідно вибрати єдиний правильний варіант.

Тестові завдання закритої форми, що пропонуються студентам, являють собою питання з відповідями, серед яких необхідно вказати правильну. Слід мати на увазі, що правильною може бути тільки одна відповідь, оскільки для перевірки повноти знань і умінь використовується тип тестового завдання «множинний вибір – єдина відповідь», яку і необхідно відмітити будь-якою позначкою.

Формами підсумкового контролю є залік.

3.2. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання з дисципліни «Міжнародне право» є:

- контрольні роботи;
- тестові завдання;
- розв'язування ситуаційних завдань;
- проекти (наскрізні проекти;
- індивідуальні та командні проекти;
- дослідницько-творчі види роботи);
- реферати;
- есе;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

3.3. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Міжнародне право»

90-100 балів (A) – ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати тестові завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основну та ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

80-89 балів (B) – ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати тестові завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні тестових завдань.

70-79 балів (C) – ставиться, якщо студент засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати тестові завдання, однак викладає матеріал з погіршенням логічної послідовності та окремими неточностями, не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається помилок у формулюванні термінів та під час розв'язання тестових завдань.

60-69 балів (D) – ставиться, якщо студент володіє навчальним матеріалом, передбаченим програмою, дає відповіді на поставлені запитання, але не вміє робити певні узагальнення і висновки, нечітко формулює поняття і допускається помилок у розв'язанні тестових завдань.

50-59 балів (E) – ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповну відповідь на поставлені теоретичні запитання, не вміє чітко узагальнити опрацьований матеріал, допустився помилок у розв'язанні тестових завдань.

35-49 балів (FX) – ставиться у випадках, якщо студент не засвоїв матеріал і має лише фрагментарні знання матеріалу навчальної дисципліни, допускається значної кількості помилок у розв'язанні тестових завдань.

1-34 балів (F) – ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання, не вміє або неправильно виконує тестові завдання.

3.4. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання та самостійна робота												
Модуль 1												
25 балів												
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
3	2	3	2	3	2	2	3	2	3			
МКР 1 – 5 балів												
Модуль 2												
25 балів												
T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23
2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2
МКР 2 – 5 балів												
Підсумковий контроль (іспит) – 50 балів												
Сума – 100 балів												

T1, T2 ... T23 – теми змістових модулів.

3.5. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Шкала оцінювання навчальних досягнень студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
80-89	B	
70-79	C	
60-69	D	
50-59	E	
35-49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

4. Перелік питань до підсумкового контролю (залік)

1. Поняття і предмет міжнародного публічного права.
2. Об'єкт міжнародних правовідносин.
3. Історія виникнення та основні етапи розвитку міжнародного права.
4. Становлення та характерні риси сучасного міжнародного права.
5. Теорії співвідношення міжнародного і внутрішньодержавного права.
6. Джерела міжнародного права. Ієрархія джерел міжнародного права.
7. Система галузей, інститутів та норм міжнародного права.
8. Поняття і класифікація норм міжнародного права.
9. Основні принципи міжнародного права.
10. Поняття суб'єкта міжнародного права.
11. Види міжнародної правосуб'єктності і класифікація суб'єктів міжнародного права.
12. Міжнародна правосуб'єктність держави.
13. Визнання держав. Декларативна і конститутивна теорії та форми визнання.
14. Правонаступництво у міжнародному праві.
15. Міжнародні організації як суб'єкти міжнародного права.
16. Міжнародна правосуб'єктність народів, що борються за незалежність
17. Особливі види міжнародної правосуб'єктності (квазідержави).
18. Міжнародна правосуб'єктність фізичної особи.
19. Міжнародно-правовий статус міжнародних неурядових організацій та невизнаних держав.
20. Поняття, джерела і система дипломатичного і консульського права.
21. Органи зовнішніх зносин: поняття і класифікація.
22. Міжнародно-правове регулювання організації і діяльності постійних дипломатичних представництв.
23. Дипломатичні привілеї та імунітети.
24. Організація та функції консульських установ.
25. Консульські привілеї й імунітети.
26. Дипломатичне право міжнародних організацій.
27. Міжнародно-правовий захист осіб, що користуються дипломатичним імунітетом.
28. Поняття і джерела права міжнародних договорів.
29. Класифікація міжнародних договорів;
30. Форма і структура міжнародних договорів.
31. Основні стадії укладення міжнародного договору.
32. Дія договорів.
33. Умови дійсності. Абсолютна та відносна недійсність міжнародного договору
34. Тлумачення міжнародних договорів.
35. Походження, поняття і класифікація міжнародних організацій.
36. Юридична природа міжнародних організацій.
37. Організація Об'єднаних Націй, її структура, цілі та принципи діяльності.
38. Регіональні міжурядові організації.
39. Міжнародно-правові аспекти громадянства.
40. Поняття і види правового режиму іноземних громадян.

41. Міжнародно-правове регулювання статусу біженців та вимушених переселенців.
42. Міжнародно-правова класифікація території.
43. Склад та юридична природа державної території.
44. Державні кордони та їх правовий режим.
45. Юридичні підстави зміни державної території.
46. Поняття і джерела міжнародного морського права.
47. Класифікація та правовий режим морських просторів.
48. Поняття й основні риси міжнародного повітряного права.
49. Юридична природа і правовий режим повітряного простору.
50. Поняття і джерела міжнародного космічного права.
51. Принципи міжнародного космічного права. Поняття і види міжнародних спорів.
52. Дипломатичні та судові (правові) засоби вирішення міжнародних спорів.
53. Реалізація принципу мирного розв'язання спорів за допомогою міжнародних організацій.
54. Поняття права міжнародної безпеки.
55. Система міжнародної безпеки.
56. Правові аспекти національної безпеки.
57. Поняття і види колективної безпеки.
58. Загальна характеристика міжнародно-правових засобів забезпечення безпеки.
59. Правові засади використання гуманітарної інтервенції.
60. Поняття міжнародно-правової відповідальності.
61. Кодифікація норм про відповідальність у міжнародному праві.
62. Підстави міжнародно-правової відповідальності держав.
63. Поняття і елементи міжнародних правопорушень. Класифікація міжнародних правопорушень держав.
64. Види і форми міжнародно-правової відповідальності держав.
65. Обставини, що виключають відповідальність держав.
66. Основні універсальні міжнародні акти із захисту прав людини та механізми їх реалізації.
67. Регіональне співробітництво у сфері прав і основних свобод людини.
68. Міжнародні механізми контролю за дотриманням прав людини.
69. Міжнародно-правове регулювання і забезпечення колективних прав народів.
70. Принципи міжнародного гуманітарного права.
71. Захист цивільного населення під час війни.
72. Захист жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру.
73. Поняття та основні принципи функціонування ЄС.

5. Рекомендована література

5.1. Нормативно-правові акти:

1. Конституція України. Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. Офіційний вісник України. 2010. № 72/1. Ст.2598.
2. Про проголошення незалежності України: Постанова Верховної Ради України від 24 серпня 1991 р. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 38. Ст. 502.
3. Декларація про державний суверенітет України від 16 липня 1990 р. Відомості Верховної Ради України. 1990. № 31. Ст. 429.
4. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
5. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями від 21 березня 1986 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
6. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів від 23 серпня 1978 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
7. Всесвітня поштова конвенція від 1 січня 1996 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
8. Конвенція для уніфікації деяких правил, що стосуються міжнародних повітряних перевезень від 12 жовтня 1929 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
9. Європейська конвенція про зовнішньоторгівельний арбітраж від 21 квітня 1961г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
10. Європейська ландшафтна конвенція від 7 вересня 2005 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
11. Європейська угода про міжнародне дорожнє перевезення небезпечних вантажів (ДОПНВ) від 18 вересня 1975 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
12. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права від 10 грудня 1982 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
13. Конвенція з примирення і арбітражу в рамках НБСЄ від 26 вересня 2003 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
14. Конвенція про Кодекс поведінки лінійних конференцій від 6 жовтня 1983 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
15. Конвенція про мирне вирішення міжнародних спорів від 18 жовтня 1907 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
16. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про морські перевезення вантажів від 31 березня 1978 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
17. Конвенція про визнання і приведення до виконання іноземних арбітражних рішень від 10 червня 1958 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
18. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
19. Міжнародна конвенція про вантажну марку від 5 квітня 1966 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

20. Конвенція про відкрите море від 29 квітня 1958 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
21. Конвенція про статус біженців від 28 липня 1951 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
22. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію від 7 грудня 1944 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
23. Конвенція про позовну давність у міжнародній купівлі-продажу товарів від 14 червня 1974 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
24. Конвенція про порядок вирішення інвестиційних спорів між державами та іноземними особами від 18 травня 1965 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
25. Європейська конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Міжнародний документ від 4. 11. 1950 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
26. Заключний акт НБСЄ, підписаний 1 серпня 1975 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
27. Конвенція УНІДРУА про міжнародний фінансовий лізинг від 28 травня 1988 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
28. Загальна декларація прав людини ООН. Міжнародний документ від 10 грудня 1948 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
29. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права ООН. Міжнародний документ від 16.12. 1966 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
30. Декларація про принципи міжнародного права, стосовно дружніх відносин і співробітництва між державами у відповідності із Статутом Організації Об'єднаних Націй від 24 жовтня 1970 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_118/page <https://www.rada.gov.ua/>
31. Рамкова конвенція про захист національних меншин від 1 лютого 1995 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
32. Статут ООН. Міжнародний документ від 26. 06. 1945 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
33. Декларація тисячоліття ООН від 8 вересня 2000 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
34. Договір про заснування Європейської Спільноти від 25 березня 1957 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
35. Договір про створення Економічного союзу від 24 вересня 1993 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
36. Договір про заснування Енергетичного Співтовариства від 25 жовтня 2005 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
37. Заключний акт Наради з безпеки та співробітництва в Європі (Гельсінкі, 1 серпня 1975 г.) URL: <https://www.rada.gov.ua/>
38. Манільська декларація про мирне вирішення міжнародних спорів від 15 листопада 1982 г. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
39. Угода про заснування Світової організації торгівлі від 15 квітня 1994 г. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_342#Text

40. Міжнародна угода по цукру від 1992 р. від 20 березня 1997 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
41. Угода про створення зони вільної торгівлі від 4 квітня 1999 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
42. Резолюція 45/158 Генеральної Ассамблеї ООН від 18 грудня 1990 року URL: <https://www.rada.gov.ua/>
43. Угода про міжнародні залізничні перевезення (КОТІФ) від 9 травня 1980 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
44. Угода про створення Співдружності Незалежних Держав від 8 грудня 1991 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
45. Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: Закон України від 18 березня 2004 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
46. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 1 липня 2010 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
47. Про міжнародний комерційний арбітраж: Закон України від 24 лютого 1994 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
48. Про міжнародні договори України: Закон України від 29 червня 2004 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
49. Про приєднання України до Віденської конвенції про правонаступництво держав щодо договорів: Постанова Верховної Ради України від 17 вересня 1992 р. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

5.2. Додаткова література:

1. Антонович М. Відповідальність держави та особи в міжнародному праві / М. Антонович // Український часопис міжнародного права. – №2. – 2015. – С. 21 -28.
2. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право. Підручник. – Одеса : Фенікс, 2018. – 762 с.
3. Буткевич В.Г, Мицик В.В., Задорожній О.В. та ін. Міжнародне право. Основні галузі/ [За ред. В.Г. Буткевича.] – Київ: Либідь, 2017. – 814 с.
4. Буткевич В. Г. Міжнародне право. Основні галузі: підручник / В. Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В.Г. Буткевича. К.: Либідь, 2004. 816с.
5. Буткевич В. Міжнародне право: Основи теорії: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. В.Г. Буткевича. Київ: Либідь, 2012.605с.
6. Вихрист С.М. Принципи правової юрисдикції у міжнародному праві / С.М. Вихрист // Вісн. Ун-ту внутр. справ. – 2012. – № 9. – С. 175-181.
7. Захарченко Т. Визнання та виконання арбітражних рішень на території України / Т. Захарченко // Право України. – 2008. – № 10. – С. 130-138.
8. Захарченко Т. Визнання та виконання арбітражних рішень на території України / Т. Захарченко // Право України. – 2008. – № 11. – С. 77-86.
9. Мацко А. С. правонаступництво у міжнародному праві/ А. С. Мацко // Український часопис міжнародного права. – №4 (Спеціальний випуск:

- міжнародний кримінальний суд). – 2017. – С. 70-75.
10. Міжнародне право: підручник / [за ред. Денисова С.А.]. – К.: Видавництво інституту ім. В. Корецького, 2015. – 564 с.
  11. Міжнародне право: підручник / [за ред. Ліхантова С.А.]. – Харків: Юракад ім. Я. Мудрого, 2014. – 476 с.
  12. Міжнародний статус України: проблеми и перспективи // Український часопис міжнародного права. – № 104 (Спеціальний випуск). – 2015. – 123 с.
  13. Міжнародне публічне право: [підруч.] / [В.Ф. Антипенко, Л.Д. Тимченко, О.В. Беглий та ін.]; за заг. ред. В. Ф. Антипенка; в 3-х т. – К.: НАУ, 2012.
  14. Міжнародне гуманітарне право. Посібник / М. М. Гнатовський, Т. Р. Короткий, А. О. Кориневич, В. М. Лисик, О. Р. Поєдинок, Н. В. Хендель; за ред. Т. Р. Короткого. – Київ-Одеса: Українська гельсінська спілка з прав людини; Фенікс, 2016. – 2017. – 145 с.
  15. Міжнародне право ХХІ століття: сучасний стан та перспективи розвитку: кол. моногр. з нагоди 60-ліття В. М. Репецького / за ред. М. М. Микієвича; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів: ЛА «Піраміда», 2013. 320 с.
  16. Міжнародне публічне право: підручник: у 2 т. / В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків: Право, 2019. Т. 1: Основи теорії. 2019. 416 с.
  17. Міжнародне публічне право: підручник / В. М. Репецький та ін.; за ред. проф. В. М. Репецького; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ф-т міжнар. відносин. 2-е вид., стер. К.: Знання, 2012. 437 с.
  18. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного та приватного права / О. О. Мережко. – К.: Юстиніан, 2010. – 320 с.
  19. Репецький В. М., Лисик В. М. Міжнародне гуманітарне право: Підручник. / В. М. Репецький, В. М. Лисик – К.: Знання, 2013. – 467 с.
  20. Статут ЄС та інші нормативні акти міжнародного права // Міжнародне публічне право: Практикум / А. І. Дмитрієв, А. С. Мацко, В. І. Муравйов; Відп. ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський. – К.: Юрінком Інтер, 2013. – С. 311-328.
  21. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса: Фенікс, 2018. 744 с.
  22. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародний захист прав людини: навчальний посібник. Харків: Право, 2019. 310 с.
  23. Тимченко Л. Д., Кононенко В. П. Міжнародне право: підручник. К.: Знання, 2012. 631 с.
  24. Чижмарь, Ю. В. Національне та міжнародне право: теоретико-правові проблеми: монографія. Харків: Диска плюс, 2015. 472 с.
  25. Shaw M. N. International Law. 8 ed. Cambridge University Press, 2017. 1118 p.
  26. Tanaka Y. The International Law of the Sea. 3 ed. Cambridge University Press, 2019. 634 p.

6. Інформаційні ресурси

6.1. Органи державного управління

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua>
4. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://mfa.gov.ua/>

6.2. Національні науково-дослідні інститути та центри, пошукові системи

1. База українського законодавства в Інтернеті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.lawukraine.com
2. Інститут світової економіки і міжнародних відносин [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.iweir.org.ua
3. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ucers.org – www.ier.kiev.ua – www.eurasia.org/eerc/kyiv/

6.3. Наукові та електронні бібліотеки в Україні

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Офіційний сайт Національної парламентської бібліотеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.alpha.rada.kiev.ua>
3. Офіційний сайт Наукової бібліотеки ім. Максимовича [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3
4. Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.lsl.lviv.ua/

6.4. Міжнародні організації

1. Офіційний сайт Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.eu>
2. Медіа портал Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.euractiv.com>
3. Офіційний сайт Європейського парламенту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.europarl.europa.eu>
4. Офіційний сайт Європейської Комісії [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ec.europa.eu>
5. Офіційний сайт Ради Європейського Союзу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.consilium.europa.eu>
6. Офіційний сайт Суду Європейського Союзу [Електронний ресурс]. –

Режим доступу: <http://www.curia.europa.eu>

7. Офіційний сайт Європейського Омбудсмана [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ombudsman.europa.eu/start.faces>

8. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.imf.org

9. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.un.org

10. Офіційний сайт Світової організації торгівлі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.wto.org